

Sráidbhaile á bhánú

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoin sráidbhaile Cúirt Mhic Shéafraidh, a bhfuil na siopaí go léir dúnta ann. Féach féin agus an duine in aice leat ar na focail seo a bheidh le cloisteáil sa mhír. An féidir libh na focail Ghaeilge a cheangal leis na focail Bhéarla?

1. coiste áitiúil	a. <i>West Cork</i>
2. siopa pobail	b. <i>loaf of bread</i>
3. bollóg aráin	c. <i>the advice</i>
4. diaidh ar ndiaidh	d. <i>will be convened</i>
5. forbartha	e. <i>local committee</i>
6. Iarthar Chorcaí	f. <i>gradually</i>
7. i bhfabhar	g. <i>developed</i>
8. an chomhairle	h. <i>shares</i>
9. comharchumann	i. <i>in favour of</i>
10. tionólfar	j. <i>community/local shop</i>
11. scaireanna	k. <i>co-operative</i>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Anois, féach ar an tuairisc den chéad uair le feiceáil an féidir leat na focail sin a aithint sa mhír nuachta.

Ceist 2

Féach ar an tuairisc den dara huair agus abair an bhfuil na ráitis seo fíor nó bréagach:

1. Beidh an siopa deireanach i gCúirt Mhic Shéafraidh ag dúnadh le linn shéasúr turasóireachta na bliana seo chugainn.
2. Bhí seacht siopa sa sráidbhaile sna seachtóidí.
3. Dúnadh an bhunscoil sa bhliain 1972.
4. Tá nach mór céad faoin gcéad den daonra i bhfabhar siopa pobail a oscailt.
5. Thug Comhpháirtíocht Forbartha Iarthar Chorcaí comhairle don choiste ceardchumann a bhunú.
6. Tá súil ag an gcoiste go mbeidh an siopa ar oscailt faoi mhí na Bealtaine, an bhliain seo chugainn.
7. Beidh deis ag an bpobal scaireanna sa siopa a cheannach.

Ceist 3

‘...seacht siopa...’

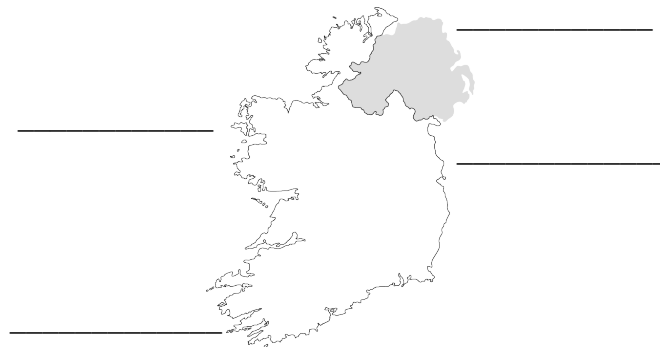
Líon na bearnaí sa bhosca thíos, chun na rialacha a bhaineann le hainmfhocail a chomhaireamh a léiriú.

	1	2-6	7-10	20, 30...
coiste				
oifig				
siopa				
teach				
doras				

Ceist 4 ‘...Iarthar Chorcaí...’

Líon na bearnaí sa léarscáil leis na focail seo.

An tIarthar
An tOirthear
An Tuaisceart
An Deisceart

Anois má chiallaíonn ‘dul ó dheas’ *to go south*, cad is brí le ‘dul ó thuaidh’? Cuir an dá nath in abairtí lena mbrí a léiriú.

Ceist 5 ‘...níl áit níos deise...’

Seo cuid de na haidiachtaí a bhfuil breischéim dheacair acu. An féidir leat na bearnaí a líonadh?

álainn	níos _____
beag	níos _____
fada	níos _____
maith	níos _____
mór	níos _____
olc	níos _____

Bí ag obair leis an duine in aice leat agus cuirigí in abairtí iad chun iad a chleachtadh. Mar shampla:

Tá Contae Dhún na nGall níos áille ná Contae Chiarraí!

Ceist 6 Pléigh na ceisteanna leis na daoine eile i do ghrúpa:

1. Cén fáth a bhfuil siopaí ag dúnadh i mbailte beaga ar fud na tíre, dar leat?
2. Ar mhaith leat bheith i do chónaí i gcathair mhór nó i sráidbhaile beag? Cén fáth?
3. Is ar scáth a chéile a mhaireann na daoine: mínigh.

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
e	j	b	f	g	a	i	c	k	d	h

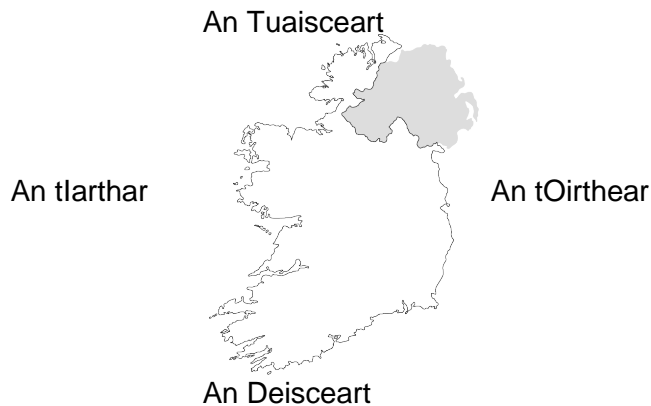
Ceist 2

1. Bréagach. Dhún an siopa deireanach an samhradh seo caite.
2. Bréagach. Sna seascaidí.
3. Fíor.
4. Fíor. 94%.
5. Bréagach. Tugadh comhairle comharchumann a bhunú.
6. Fíor.
7. Fíor.

Ceist 3

	1	2-6	7-10	20, 30...
coiste	aon choiste amháin	trí choiste	seacht gcoiste	coiste
oifig	aon oifig amháin	dhá oifig	ocht n-oifig	oifig
siopa	aon siopa amháin	ceithre shiopa	naoi siopa	siopa
teach	aon teach amháin	cúig theach	deich dteach	teach
doras	aon doras amháin	sé dhoras	seacht ndoras	doras

Ceist 4

Beidh mé ag dul ó thuaidh go Béal Feirste ag an deireadh seachtaine.
Ní théann aon bhus ó dheas go Corcaigh ar an Aoine.

Ceist 5

álainn	níos áille
beag	níos lú
fada	níos faide
maith	níos fearr
mór	níos mó
olc	níos measa

Ceist 6

Is féidir gach beirt nó triúr a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Eimear Ní Chonaola

Ó dheas i gCúirt Mhic Shéafraidh i gContae Chorcaí níl oiread is siopa amháin sa tsráidbhaile¹ ó dúnadh an siopa deireanach a bhí ann sa samhradh. Tá sé i gceist anois ag coiste áitiúil siopa pobail a oscailt ann in am do shéasúr turasóireachta na bliana seo chugainn.

Grett O'Connor

Ar lá breá samhraidh níl áit níos deise ar domhan ná Cúirt Mhic Shéafraidh agus sin mar a bhí an scéal leis na blianta fada. Ach, i mbliana, ní féidir uachtar reoite a cheannach anseo. Ní féidir bollóg aráin a fháil, ná braon bainne. Caoga bliain ó shin sna seascaidí bhí seacht siopa i gCúirt Mhic Shéafraidh, chomh maith le bunscoil agus oifig an phoist. Deir muintir na háite go mbíodh an sráidbhaile² an-ghnóthach ar fad an uair sin agus go mbíodh an-spioRAD go deo san áit. Diaidh ar ndiaidh dúnadh na doirse sin ar fad, an bhunscoil ar dtús i 1972, ansin roinnt de na siopaí. Dúnadh oifig an phoist cúig bliana déag ó shin agus ansin dúnadh an siopa deireanach i rith an tsamhraidh. Anois, le cabhair Pháirtnéireacht Forbartha Iarthar Chorcaí³ tá sé i gceist ag coiste áitiúil siopa pobail a bhunú. Léirigh suirbhé go raibh nócha ceathair faoin gcéad den daonra i bhfabhar a leithéid.

Dan O'Dwyer

Ní raibh aon ionadh orainn go raibh suim ag na daoine siopa a chur ar siúl arís sa cheantar. Agus, an chomhairle a fuaireamar ná comharchumann a chur le chéile, agus tá an obair sin á déanamh againn faoi láthair agus tá súil againn go mbeidh sé déanta againn roimh an Nollaig. Ina dhiaidh sin beidh muid ag obair ar an siopa pobail agus tá súil againn go mbeidh sé ar siúl roimh mhí⁴ (na) Bealtaine seo chugainn, le cúnaimh Dé.

Grett O'Connor

Chomh luath is a bheidh an comharchumann curtha ar bun tionólfar cruinniú poiblí ag a ndéanfar scaireanna a thairiscint do chách le ceannach. Is mar sin a bhaileofar an síolchaipiteal is gá chun a chinntiú go mbeidh uachtar reoite le ceannach anseo arís an samhradh seo chugainn.

Grett O'Connor, Nuacht TG4, Cúirt Mhic Shéafraidh, Contae Chorcaí.

¹ Córas Chonnacht

² an tsráidbhaile a deirtear sa mhír

³ Comhpháirtíocht Forbartha Iarthar Chorcaí an teideal oifigiúil

⁴ mí a deirtear